

ADALET ve KALKINMA PARTİSİ TSMİM Grup Başkanlığı
Tarih : 27-01-2003
Sayı : 172

10/95 - 1868

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Türkiye'de cevherden demir çelik üretiminin azalmasının nedenleri, Ereğli Demir Çelik fabrikasının 1996 yılından itibaren zarar eder duruma gelmesine yol açan idarî ve siyasî nedenlerin araştırılması ve bu sektörde yaşanan sorunların çözüm yollarının bulunması amacıyla, Anayasanın 98, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılmasını saygılarımızla arz ederiz.

20.01.2003

Fazlı Erdoğan
Zonguldak Milletvekili
ve 23 Milletvekili

1. Fazlı ERDOĞAN- Zonguldak Mv.
2. Şükrü ÜNAL- Osmaniye Mv.
3. Ömer ÖZYILMAZ- Erzurum Mv.
4. Alim TUNÇ- Uşak Mv.
5. Nevzat DOĞAN- Kocaeli Mv.
6. Mehmet ÖZYOL- Adıyaman Mv.
7. Ali ÖĞÜTEN- Karabük Mv.
8. Hasan Ali ÇELİK- Sakarya Mv.
9. Fetani BATTAL- Bayburt Mv.
10. Şükrü ÖNDER- Yalova Mv.
11. Polat TÜRKMEN- Zonguldak Mv.
12. Mustafa DEMİR- Samsun Mv.
13. Faruk ANBARCIOĞLU- Bursa Mv.
14. Köksal TOPTAN- Zonguldak Mv.
15. Harun TÜFEKÇİ- Konya Mv.
16. Ersönmez YARBAY- Ankara Mv.
17. Cemal UYSAL- Ordu Mv.
18. Mehmet Atilla MARAŞ- Şanlıurfa Mv.
19. Eyyüp SANAY- Ankara Mv.
20. Musa UZUNKAYA- Samsun Mv.
21. Hacı BİNER- Van Mv.
22. Mustafa DÜNDAR- Bursa Mv.
23. Murat YILMAZER- Kırıkkale Mv.
24. Osman KILIÇ- Sivas Mv.

Gerekçe:

Türkiye'nin 1980 yılında 4.2 milyon ton olan toplam ham çelik üretim kapasitesi 1999 yılında 19,9 milyon tona yükselmiştir. Söz konusu kapasitenin ürünlere göre dağılımında %83'ünü uzun ürünler, %15'ini yassı ürünler, %2'sini vasıflı çelik oluşturmaktadır.

Bugün Türkiye'de Kapasiteleri 100 Bin ton ile 2 milyon ton arasında değişen, 15'i özel sektöre 2 tanesi kamuya ait olmak üzere, toplam 17 adet ark ocaklı tesis ile kapasiteleri 1 milyon ton ile 3 milyon ton arasında değişen, 3 entegre tesis mevcuttur.

Dinamik bir çelik sektörüne sahip olan ülkemizde, üretim-tüketim dengesinin korunmasına özen gösterilmeden verilen hatalı teşvikler sonucunda, Dünyadaki tersine önemli bir yapısal sorun ortaya çıkmıştır.

Gelişmiş ülkelerde çelik üretiminin %60'ını yassı, %40'ını uzun ürünler oluştururken, Ülkemizde sektörel yapı, Dünyadaki çelik sektörü yapılaşmasına ters düşmektedir. Türkiye'nin uzun ürün üretimi, iç tüketimin yaklaşık bir katı fazlasıdır. Yassı ürün üretimi ise, iç talebin yarısı civarındadır. Uzun ürünlerdeki üretim fazlası, ihracat yolu ile eritmeye, yassı ürünlerdeki talep fazlası ise ithalat yolu ile karşılanmaya çalışılmaktadır.

Demir çelik sektörünün lokomotif sektör olma özelliği nedeni ile ülke ekonomisi ve sanayileşmesi üzerindeki etkisi çok büyüktür. Ülkenin refah düzeyi ve gelişmişliğinin en önemli göstergelerinden biri de vasıflı çelik tüketimidir. Türkiye'de vasıflı çelik üretim ve tüketim miktarları, ülke nüfus ve büyüklüğüne göre düşüktür. Gelişmiş ülkelerde toplam çelik üretimi içinde vasıflı çelik payı %12-20 düzeyinde olduğu halde, Türkiye'de bu oran %3-4 arasında değişmektedir. Gelişmiş ülkelerde çelik tüketimi; ABD 405kg/kişi, Japonya 601kg/kişi, Almanya 445 kg/kişi iken Türkiye de bu rakam 188 kg/kişidir.

Ülkemizde yassı çelik ürünlerinin ana gruplar bazında üretimi sadece Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları'nca (ERDEMİR) tarafından gerçekleştirilmektedir. Demir çelik sektörü, sektör yaratan sektör olduğu için, kurulduğu günden bugüne ülke ekonomimize çok büyük yararlar sağlamıştır. ERDEMİR, bugünkü koşullarda, doğrudan ya da dolaylı olarak tüm vatandaşımızı ilgilendirmekte ve etkilemektedir. ERDEMİR'in sahip olduğu çok iyi yetişmiş insan kaynakları ile güçlü finans kaynaklarını kullanıp, sadece İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nın lokomotifi değil, Türkiye'nin de lokomotifi olma imkânı vardır.

ERDEMİR'in üzerinde herhangi bir tasarrufta bulunmadan önce, mevcut durumun çok iyi bilinmesi, bu haliyle Türkiye ekonomisine etkileri, yakın gelecekle ilgili projeksiyonları ve projeleri, gümrük birliğiyle bağlantısı, Avrupa Birliği ülkelerindeki benzer kuruluşlara uygun yeniden yapılandırılması, misyonuna uygun hale getirilmesi, en önemlisi, Kardemir ve bir ölçüde İsdemir'in durumuna düşürülmekten korunması ve bu potansiyel riskin -ki, giderek artmakta olan bu tehlikenin- ortadan kaldırılması zorunlu ve çok acildir.

Açıklanan nedenlerle, Türkiye'de demir ve çelik üretimi yapısının (uzun/yassı) ve bu üretimin, cevherden demire (entegre tesis) hurdadan ve kamu kuruluşu-özel sektör dağılımı dengeleri ile Türkiye'nin tek yassı mamul entegre üreticisi' ERDEMİR'deki durumların araştırılması amacıyla, Anayasanın 98 inci ve İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince, bir Meclis Araştırması açılmasını saygılarımızla arz ederiz.